

Voorzitter,

Hoe kijken we naar onze gemeente? Wat is bereikt, wat vinden we hier van. Wat gaan we de komende periode doen?! Daar gaat het vandaag over.

Wat voor gemeente willen we zijn? En hoe bouwen we aan deze gemeente in het besef dat besluiten nu mede de toekomst bepalen van onze jongeren. Hoe laten we onze gemeente aan hen achter? De samenleving is niet maakbaar. Door ons werk in de gemeenteraad faciliteren en stimuleren we wel de richting die we op willen gaan.

De vraag wat voor gemeente wil je zijn wordt des te prangender als je een PPN voorgelegd waarin veel keuzes worden gemaakt. Een herijking van 2 miljoen en beleidsarm als het gaat om nieuwe investeringen. En toch willen we onze ambities in stand houden. Hoe gaan we dat de komende jaren doen.

De ChristenUnie zet in op mensen omdat die waardevol zijn. En op het behoud van een waardevolle schepping. We zijn dankbaar voor al het werk dat het college afgelopen jaar heeft verricht. Maatschappelijke thema's worden opgepakt met het maatschappelijke middenveld. Denk hierbij aan het plan van aanpak voor laaggeletterdheid/ laaggecijferdheid, aan het nog te behandelen wedstrijdplan, het sportakkoord. En niet te vergeten het akkoord 'Samen voor Ryan'. Vorig jaar hebben we ook gekozen om verder te investeren in het armoede en minimabeleid. En niet te vergeten: investeren in scholen. Voor het maken van al deze plannen is de kracht en inzet van het maatschappelijk middenveld ontzettend belangrijk. Het maken van al deze plannen is niet enkel een verdienste van het college, maar van iedereen die betrokken is geweest. We willen namens de ChristenUnie al die partijen bedanken. Het college laat hiermee ook zien wat de inwoner op 1 ook betekent: namelijk het zijn van partner.

De ChristenUnie wil graag dat het thema 'vergrijzing als kans' de komende periode op dezelfde wijze, als partner van het maatschappelijk middenveld, voortvarend wordt opgepakt. In 2030 is naar verwachting bijna 30% van onze inwoners 65 jaar of ouder. We moeten onze samenleving hierop inrichten. Wat nodig is en blijft zijn creatieve oplossingen, innovatieve concepten waarbij jong en oud kunnen blijven meedoen. Deze oplossingen bedenk je als gemeentelijk partner samen met het maatschappelijke middenveld en onze inwoners.

Het college zal bij de begroting dan nog een paar stevige keuzes moeten maken. Ook daarom weer de vraag: wat voor gemeente wil je zijn! We bedanken de ambtenaren voor het vele werk bij hun zoektocht naar herijkingen. Maar....

Er zitten onderdelen in de PPN die pijn doen als je nadenkt over de gemeente waarin je wilt wonen. Meer investeren in onderhoudsniveau wegen lukt op dit moment niet, met meer geld zou meer mogelijk zijn voor sportvoorzieningen. Er wordt gesneden in de mogelijkheden voor peuteropvang. We kunnen niet de volledige inflatie toerekenen aan de gesubsidieerde organisaties. Het gaat dus niet alleen om lucht uit de begroting halen. Onze samenleving voelt al een deel van de opgave die we als gemeente hebben. Au!

Eén voorstel van de herijkingen willen we in ieder geval terugdraaien. En dat is het verlagen van het bedrag van het mantelzorgcompliment. Voor de CU zijn mantelzorgers van onschatbare waarde. Ze verdienen onze waardering.

De komende maanden ligt er nog een grote opgave voor het college en uiteindelijk dus voor ons allen. Heeft het college al nagedacht via welke weg ze toe wil werken naar een sluitende meerjarenbegroting? Het lijkt ons dan ook verstandig om, voor het sluitend maken van de meerjarenbegroting een aantal stelposten op te nemen omdat er nog best een aantal onzekerheden zijn.

We gaan de kosten van de jeugdzorg beheersen. Hoe snel zal het effect van de plannen merkbaar zijn? In de werkvergadering is gesproken over een aantal gemeenten waar de kosten van jeugdzorg onder controle lijken te zijn. Wij willen het college vragen om twee of drie van deze gemeenten eens verdiepend te analyseren. Om te kijken of we hier iets van kunnen leren en overnemen. De ChristenUnie is heel blij met de inzet van zogenaamde POH-er GGZ Jeugd bij diverse huisartsenpraktijken. Uit eerdere evaluaties blijkt dat dit werkt. Zowel voor de beheersing van kosten, maar nog belangrijker: het is een laagdrempelige manier voor ouders en jeugdigen om ondersteuning te krijgen. Hoe zorgen we er voor dat deze hulp in meer huisartsenpraktijken komt, zodat iedere jeugdige toegang heeft tot deze POH Jeugd?

Per 1 januari 2020 wordt de IGSD ontbonden en valt de uitvoering weer binnen onze eigen organisatie. We hebben echter de begroting van de IGSD doorgetrokken in onze eigen begroting. We verwachten dat er voor januari 2020 duidelijkheid is over de te verwachten kosten van de sociale dienst als die in 'eigen huis' is ondergebracht. Kan de portefeuillehouder ons voor de begrotingsvergadering informeren of dit inzicht gaat leiden tot een ander bedrag in onze begroting?

Dan nog een paar beleidsmatige bespiegelingen van onze kant:

In de PPN is opgenomen dat we het onderhoud van het parkeerdek in steenwijk in eigen beheer gaan doen. De IGSD is met bedrijven in gesprek over jobcarfing. Hoe kun je een takenpakket zo herorganiseren dat onderdelen ervan passend gemaakt kunnen worden voor inwoners waarbij de arbeidsmarkt op een afstand staat. Zou dat ook kunnen bij het in eigen beheer nemen van het onderhoud van dit parkeerdek. En kunnen we dit nog breder toepassen bij andere aanbestedingen? Kunnen we aanbestedingen zo organiseren dat een deel van uitbesteed werk echt terecht komt bij inwoners uit de participatiewet? Dan snijdt het mes echt aan twee kanten.

Een belangrijk thema de komende jaren binnen onze raad zal duurzaamheid zijn. Hoe willen we onze kwetsbare schepping beschermen? We spreken veel over grootste veranderingen zoals alternatieve energie-opwekking, warmtetransitieplan en de RES. Over energiebesparingsmaatregelen die inwoners in het klein kunnen oppakken wordt ons inziens te over gesproken. De ChristenUnie vindt dat er op gemeentelijk niveau voldoende digitale informatie aanwezig moet zijn als inwoners zelf naar informatie gaan zoeken. Maar.... Als je niet zoekt, zul je ook niet vinden! Wij geloven in het concept van kleine stappen vooruit als je het hebt over de individuele mogelijkheden van inwoners. En dat we naar mensen toe moeten gaan. Daarom zijn we ook erg gecharmeerd van de G1000 werkplaats Dicht bij huis. Ga naar inwoners toe. Het gaat niet direct om het plaatsen van warmtepompen. Iedere maand een gloeilamp vervangen door een led-lamp draagt al bij.

Dat is ook de reden dat wij een motie indienen, mede-ingediend door BGL. Wij willen aan de slag met het naar de mensen toe gaan. Investeren in het energieloket (fysiek?) staat voor ons haaks op het burgerbesluit van de werkplaats Dicht bij Huis. Ons is niet duidelijk wat het doel van deze investering is en wat het oplevert. We willen de juiste dingen doen en daarom willen we een plan zien hoe we de persoonlijke en wijkgerichte benadering gaan toepassen door bij de directe leefomgeving van inwoners te beginnen. Naar de mensen toe gaan en niet verwachten dat ze wel bij jou komen. Om duidelijk te maken hoe belangrijk wij deze manier van werken vinden, hebben we besloten een motie voor te bereiden. Juist ook omdat we raadsbreed vaak spreken over: draagvlak bij inwoners, wat kunnen huiseigenaren zelf doen, beginnen bij isoleren. We hebben tot nu toe nog geen idee hoe het college dit onderdeel op gaat pakken.

Als laatste hebben wij een motie voorbereid om het oplaten van ballonnen te ontmoedigen. Deze dienen we samen in met de PVDA. We willen dat de gemeente op een aantal terreinen in de communicatie aan gaat geven hoe schadelijk het oplaten van ballonnen is voor het milieu en de dieren.

Voorzitter, samenvattend onze algemene beschouwing:

- Hou vast aan de afspraken in het coalitieakkoord
- Zet stappen bij het thema vergrijzing als kans en draai de herijking op het mantelzorgcompliment terug.
- Leer van andere gemeenten op het terrein van jeugdhulp en zet in op nog meer POH Jeugd
- Kom met informatie over de personele kosten van de sociale dienst voor de begrotingsvergadering
- Kijk creatief naar de mogelijkheden binnen de aanbestedingen voor inwoners waarbij de arbeidsmarkt op een afstand staat
- Zoek inwoners op om kleine stappen te zetten in de energie-opgave en ontmoedig het oplaten van ballonnen omdat ze schadelijk zijn voor milieu en dier.
- En als laatste: kom met duidelijke voorstellen om een sluitende programmabegroting 2020-2023 te kunnen presenteren, desnoods met stelposten voor 2021 en de latere jaren.